

керуючий, голова правління, державний комісар і відповідальний член біржової ради, а також особи, присутність яких дозволена біржовою радою. Звичайно, склад учасників біржових торгів визначається залежно від виду біржі (фондова, валютна чи товарна) та чинного біржового законодавства, однак варто зазначити, що згідно ст. 15 Закону України «Про товарну біржу» біржові операції дозволяється здійснювати тільки членам біржі або брокерам.

У цьому аспекті, актуальним є питання захисту прав учасників біржових торгів, й розуміння того, що можна робити учасникам біржових торгів, що ні, та як саме держава захищає таких учасників.

Доцільно зазначити, що умови праці службовців біржі регулюються трудовим договором у формі контракту згідно із Законом України «Про товарну біржу» та іншими законодавчими актами. Службовцям біржі забороняється брати участь у біржових операціях і створювати власні брокерські фірми, а також використовувати службову інформацію у власних інтересах.

Законодавець брокерами визначає фізичних осіб, зареєстрованих на біржі відповідно до її статуту, обов'язки яких полягають у виконанні доручень членів біржі, яких вони представляють, щодо здійснення біржових операцій шляхом підшукування контрактів і поданні здійснюваних ними операцій для реєстрації на біржі.

Брокерам забороняється розголошувати комерційні таємниці щодо здійснюваних за їх участю біржових операцій клієнтів, одночасно обслуговувати двох або більше клієнтів, інтереси яких суперечать.

Відносини між біржовими посередниками і їх клієнтами визначаються на основі відповідного договору, оскільки біржа в межах своїх повноважень може регламентувати їх взаємовідносини, застосовувати у встановленому порядку санкції до біржових посередників, які порушують передбачені нею правила взаємовідносин біржових посередників з їх клієнтами. Біржові посередники мають право вимагати від своїх клієнтів внесення гарантійних внесків на свої розрахункові рахунки, відкриті в розрахункових установах (клірингових центрах), а також надання прав на розпорядження ними від імені біржового посередника відповідно до даного йому доручення.

Таким чином, питання захисту учасників біржових торгів є досить актуальним. Роблячи висновок, слід зазначити, що біржове законодавство, яке стосується учасників біржових торгів, потребує змін та доповнень, для того щоб максимально захищати права всіх учасників біржових торгів.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ БІРЖОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ

Біляр Б.П., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри господарсько-правових дисциплін ННІПП НАВС Котирло О.О.

На сьогоднішній день існує велика кількість проблемних питань дотримання біржового законодавства в Україні. Ці питання є досить актуальними саме в контексті захисту прав споживачів в Україні. Слід звернути увагу на те, що проблемні аспекти дотримання біржового законодавства виникають саме з біржових правовідносин.

Біржові правовідносини в Україні мають такі особливості: виникають виключно в процесі біржової діяльності; регулюються нормами біржового законодавства, а також інших галузей законодавства (цивільного, господарського, фінансового, адміністративного та інших);

носять переважно змішаний, одночасно публічно-правовий і приватно-правовий характер;

спеціальним та обов'язковим їх учасником завжди виступає біржова установа.

Таким чином, можна відмітити велику кількість особливостей біржових правовідносин, які вирізняють їх з-поміж інших відносин.

На сьогоднішній день, норми біржового законодавства України не забезпечують належного регулювання біржових правовідносин, внаслідок чого виникає велика кількість проблемних питань щодо дотримання біржового законодавства.

Слід зазначити, що біржове законодавство здійснює регулювання правовідносин з метою забезпечення стабільності, збалансованості та ефективності функціонування біржового ринку. Більш широкий зміст мети регулювання полягає у:

- підтриманні порядку на біржовому ринку, створенні нормальних умов для роботи всіх учасників ринку;

- захисті учасників ринку від недобросовісності і шахрайства окремих осіб чи організацій, від злочинних організацій і злочинців загалом;

- забезпеченні вільного та відкритого процесу біржового ціноутворення на основі концентрації попиту і пропозицій та ін.

Більшість нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини, які виникають в процесі утворення, функціонування та розвитку біржових інститутів, є застарілими. І якщо діяльність, наприклад, фондових бірж на сьогоднішній день, є більш-менш врегульованою, то питання щодо нормативного закріплення діяльності товарних більш є досить проблемним. Саме тому, в нашій державі їх існує надзвичайно велика кількість, більшість з яких – є неефективними.

Підсумовуючи, слід звернути увагу на той факт, що на сьогодні існує велика кількість проблемних питань дотримання біржового законодавства в Україні, які суттєво порушують права учасників ринку. Для більш ефективного їх вирішення та розвитку біржової діяльності, слід впровадити більш гнучку та повну нормативно-правову базу, яка здійснюватиме повне та точне регулювання біржових правовідносин в Україні. Саме цей фактор є на сьогоднішній день перешкодою для розвитку біржової діяльності в нашій державі.

ПРАВО НА БАНКІВСЬКУ ТАЄМНИЦЮ: ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ТА УКРАЇНИ

Шадчинєв А.О., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарсько-правових дисциплін ННПП НАВС Пожидаєва М.А.

Банківською таємницею є будь-яка інформація про клієнта, яку той надає банку або яка стає відома банку в процесі його обслуговування. На сьогодні це питання регулюється ст.ст. 60-62 Закону «Про банки і банківську діяльність». Виходячи з норм цього Закону, під банківською таємницею розуміють інформацію про рахунки, наявність на них коштів, джерела їх отримання і платежі, що здійснюються клієнтом. Також банківською таємницею вважаються умови угод, що підписуються між клієнтом і банком. Така інформація може бути розголошена з письмової згоди клієнта або за рішенням суду. Водночас вона може бути розголошена відносно конкретної особи у відповідь на письмовий запит органів прокуратури, податкової, виконавчої служби і центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику в сфері попередження і протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом.

Проте кожне таке звернення має бути обґрунтованим. Наприклад, запит на розкриття банківської таємниці органом, що протидіє легалізації незаконних доходів, може бути відправлений тільки у випадку, якщо операції, здійснювані клієнтом, стали об'єктом фінансового моніторингу. Такими є фінансові операції, пов'язані із переказом коштів за кордон або, навпаки, внесенням на рахунок великих сум готівки понад 150 тис. гривень. Іншими словами, операції нижче ліміту в 150 тис. гривень навряд чи викличуть підозру в банку як об'єкту первинного моніторингу, та у держслужби фінмоніторингу. При цьому фінансові установи зобов'язані звертати увагу і на операції, які мають ознаки дроблення: коли клієнт проводить за короткий проміжок часу кілька операцій, загальна сума яких перевищує встановлені межі.